

BARNDOMSBYN

Av och med Karin Luthman

Min barndomsby är sig lik
men med mycket mer trafik
och se´n några år
många nya hus här står.

Förr väcktes jag av grannens tupp
råmande kor som föstes i grupp
mellan eldens sprakande i spisen
hördes grymtandet från grisen.

På vägen lunka´ hästen fram
tungta hovar i vägens damm
att slå och hässa för vintersäsong
- gröt och bröd hade stor åtgång.

I Hjeltgården där föds min mor
sen 40 år på Hjeltgattu jag bor
och nu väcks jag när jag blundar
utav ylande grannbyhundar.

Eller av lommens klagorop
som störs av motorbåtars knop
men på vår strand finns spår
av tranans stora tår.

Då var mormor än i livet
fina minnen hon mig givit
Hon var född Stenbacksdotter
var van vid fåbodliv och slätter.

1908 fick morfar idén
att byta Erson mot Sjödén
och flyttade ner mitt i byn
och såg mer av vattenbryn.

Förr föstes korna längs gärdesgårdsvägen
att skydda åkermarkens lägen
Nu markerar gärdesgård´n gräns
där tomtmarken innestängs.

Även på vintern fick mormor besök
då sprakade spisen dagen lång i vårt kök
trots värmeflaska och kakelugnsbrasa
var de iskalla morgnarna en fasa.

Ändå satt innanfönstren - trots brister -
på plats med pappersremors klister
och slaskhinken fick användas då
för mormor och oss kylar att sitta på.

Telefonen som vi då
med Långs och Holmbergs dela ´på
så när det ringde oss någon gång
var Majvor där på språng.

Information med brev och kort
det gick inte särskilt fort
men om snabbt man ville fram
då gällde telegram.

Som mormor sände i sin nöd
”Hemres snarast din son är död”
till morfar – långt borta arbeta´ han
som snickare och timmerman.

Med dator och mobil i handen
knyts nu kommunikationsbanden
så världen har blivit jättestor
för gamla Styr sjöbor.

Vi flyttade till lisstugu ut
när sommargästa´n gjorde debut
det blev ett annat liv i byn
och på semester en ny syn.

Efter midsommar slogs ängen
kvar stod blommor på dikessträngen
som till helgen sattes in
eller smyckade graven fin.

Men också skura, piska, baka
hugga grusgångarna raka
gräset klippa, gruset kratta
men sällan sitta ner och skratta.

Vittvätten kokades i lut
sköljningen tog aldrig slut
sedan bars vår halvtorra tvätt
till Färjes för att manglas slätt.

Om jag detta ville slippa
fanns alltid mattasor att klippa
sedan varpen att dra på
för att höra bommen slå.

Konsum- och Mårtasbussen tutade
då till bystugan jag kutade
för att färskförrådet fylla
med plats på jordkällarhylla.

Hos MajsAnna vi mjölken fick
dit varannan dag jag gick
sen varannan gång
gick Erik Lång.

Långmjölken förvarade vi i
vår förstugas lilla skafferi
som med färsk mjölk fylldes på
för att ätas dagen därpå.

Vi lade ut nät och rodde drag
levde på fisk av olika slag
som gädda, abborre och småsik
då var Styr sjön på fisk rik.

Jag gillade glödstekt sill
med Perdagens färska potatis till
och snart på spisens varma glöd
diskbaljans vatten sjöd.

Bryggar´n stannade vid vår grind
om svagdricksflaskan stod där trind
den hölls i källarsvalt förvar
och Lorangan - om nått fanns kvar.

Med inköpslistan i min hand
på Kattåkersvägens vita, mjuka sand.
till Hedboa min mor mig sänt
till dess breda lanthandelssortiment

Till Noret cyklade vi nån gång
med kasse på vår cykelstång
och cykelväskorna så fullpackade
att svetten i Sundbacken lackade.

Idag rusar bilar på vägen fram
belagd med asfalt och makadam
Jordgubbsodlarna har lagt ner
bara ridhästar jag där ser.

I Noret på nå´n minut
om t.ex. mjölken tagit slut
där står nu varuhus till buds
att välja bland allt det som bjuds.

Sedan 1600 finns här mina rötter
där jag gått på bara fötter
på vägens ojämna dammiga grus
som blev hårda till sommarvindens sus.

I 73 år har jag återvänt
och beskrivit en del som mig hänt
och jag hör mor mins stämma
”Jag är hemma”

Här fanns hennes släkt och hennes vänner
och hennes glädje jag i mig känner
fastän mer än 50 år se´n hon dog
det var hit vår längtan oss tog.

Tänk att vi åter kan mötas vid stängen
här nere i byn för mer än hundra gången
och vi ett fyrfaldigt leve utbringar
som högt över Styr sjöbo klingar.